

Frits van den Bosch: "Helpen is vooral een kwestie van luisteren, luisteren en nog eens luisteren."

Foto Twan van Asseldonk

Helpen is mijn passie

Bedrijfsbeëindiger steunt boeren in problemen

Frits van den Bosch uit Boekel heeft de prijs uiteindelijk niet gekregen, maar hij was wel genomineerd voor de Ab Harrewijnprijs. De voormalige champignonkweker is al jarenlang actief voor Zorg om Boer en Tuinder, de ZOB. Een ervaringsdeskundige die heeft geleerd om te luisteren.

DOOR AART VAN COOTEN

Hij heeft het zelf meegemaakt. En daarom snapt hij ook heel goed wat er gebeurt met agrarische ondernemers die in financiële problemen terechtkomen. Bij hem gebeurde het meer dan tien jaar geleden, maar als hij terugblijkt op die dramatische periode komt het weer erg dichtbij.

Frits van den Bosch krijgt rugproblemen. Het gaat van kwaad tot erger. Hij komt op een gegeven moment zijn stoel niet meer uit. Een modern champignonbedrijf aansturen vanuit een stoel in de huiskamer, tja, dat is vragen om moeilijkheden. Hij moet personeel aantrekken, zijn kostprijs gaat omhoog, rekeningen blijven liggen.

Hij ziet zichzelf weer aan die tafel zitten. Aan de ene kant zit de afnemer van zijn champignons, aan de andere kant de leverancier van compost. De eerste houdt een verhaal dat de contractprijs voor de champignons omhoog moet, de tweede zegt dat Van den Bosch toch wel zal begrijpen dat de prijs voor compost omhoog moet. De touwtjes worden aangetrokken, van twee kanten. Hij voelt zich gewurgd. In 1995 geeft hij de strijd op en stopt met zijn bedrijf. Hij heeft geen keus.

Hij is geen uniek geval, zegt Van den Bosch. Als bestuurder van Zorg om Boer en Tuinder (ZOB), voorheen Zelforganisatie van Bedrijfsbeëindigers, is hij al jaren hulpverlener in agrarische gezinnen die in dezelfde vicieuze cirkel terecht zijn gekomen als hijzelf toentertijd.

Voor dat vrijwilligerswerk werd Van den Bosch onlangs genomineerd voor de Ab Harrewijnprijs, een prijs genoemd naar de theoloog, arbeidspastor en politicus Ab Harrewijn die in 2002 plotseling overleed. Harrewijn kwam op voor mensen die het op de een of andere manier niet redden in deze samenleving. Dat hij voor deze prijs werd genomineerd,ervaart Van den Bosch als bijzonder eervol. Woensdag bleek dat hij de prijs niet heeft gewonnen, de onderscheiding ging naar Tonnie Verschoor, van een Drents vrijwilligersproject met een kringloopzaak annex ontmoetingscentrum.

Ach, zegt Van den Bosch, zijn nominatie was al een complete verrassing. Nog belangrijker, zijn club, de ZOB, stond weer even in de schijnwerpers. Boeren en boerinnen die niet meer weten hoe ze verder moeten, weten misschien nu toch de weg te vinden naar zijn organisatie. Van den Bosch weet uit eigen ervaring hoe groot de drempel is om naar buiten te komen met financiële problemen. Al is er maar één ondernemer die nu de telefoon pakt, dan is dat al winst, zegt hij.

Van den Bosch noemt zichzelf een ervaringsdeskundige. Juist daarom kan hij mensen in nood bijstaan. "Ik weet hoe moeilijk het is om bij een woningcoöperatie binnen te stappen voor een huurwoning. Ik zie me nog naar dat kantoor fietsen, voor de zoveelste keer, bang dat ik daar een bekende tegen zou komen. Ik weet hoe het voelt als de baliemedewerker dan zegt dat je over drie jaar misschien aan de beurt bent. Ik weet ook hoe het voelt als in een gesprek over een uitkering wordt gezegd dat dat een probleem is omdat je nog nooit hebt gewerkt. In zo'n situatie ben je uiterst kwetsbaar, een vervelende opmerking komt drie keer zo hard aan. Ik zeg maar zo: 'mijn rugzak zit vol gereedschap'. Dat gereedschap gebruik ik nu in gesprekken met agrariërs die in problemen zitten."

Bedrijfsbeëindigers begeleiden betekent vooral luisteren. Van den Bosch: "Luisteren, luisteren, luisteren. Degene die de ZOB heeft ingeschakeld, moet het gevoel krijgen dat hij iemand in huis heeft gehaald die om hem geeft, hem begrijpt, achter hem staat. Die hem niet dom vindt om eventuele verkeerde keuzes in het verleden. En die zichzelf vooral niet belangrijk vindt. Niet elke ervaringsdeskundige is een goede hulpverlener. Maar het helpt wel als je uit ervaring weet wat het is om noodgedwongen met je bedrijf te moeten stoppen."

Van den Bosch maakt zich zorgen over wat er op dit moment gebeurt in agrarische gezinnen. Dramatische lage prijzen leiden op veel bedrijven tot financiële problemen. "Ik zit soms bij boeren aan tafel die mij een paar jaar geleden vroegen waarom ik mijn vrije tijd toch in zo'n soft clubje stak. En nu willen ze zelf praten. Niet leuk om te zeggen, maar de ZOB is nog steeds nodig, misschien wel meer dan ooit."

'De ZOB is nodig, misschien wel meer dan ooit'

Kijk ook op www.zorgomboerentuinder.nl